

DEBRECENI EGYETEM
GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR

TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI DOLGOZAT

**A SZÜLŐ-EDZŐ-SPORTOLÓ ALKOTTA SPORTHÁROMSZÖG
VIZSGÁLATA A TELJESÍTMÉNYRE GYAKOROLT HATÁSUK
ALAPJÁN**

**EXAMINING THE PARENT-COACH-ATHLETE ATHLETIC
TRIANGLE BASED ON THEIR IMPACT ON PERFORMANCE**

DEBRECEN

2024. Április 24.

REZÜMÉ

A sportteljesítmény egy olyan összetett fogalom, melyet rengeteg külső és belső tényező tud befolyásolni, ezáltal pontosabb megértéséhez a tényezők egyenkénti vizsgálata szükséges. A teljesítményt meghatározó tényezők sokasága közül a kutatás során feltérképezésre került a szülő és az edző, azon két személy, akik a sportolót végig kísérik egész sportpályafutása során, így fontos szerepet játszanak az általuk elért sikerekben. Kutatásom célkitűzése, hogy választ kapjak a következő kérdésekre: a szülők és edzők hatásai, hogyan befolyásolják egy sportoló sikerességét? A sportágválasztás folyamatában, mely tényezőknek van a legnagyobb szerepe? Feltárhatóak-e szignifikáns különbségek az egyéni és csapatsportolók motivációi között? A célkitűzéseim teljesítése érdekében szekunder és primer kutatási módszereket egyaránt alkalmaztam. A primer kutatás eszközeként kvantitatív módszert, ezen belül is a kérdőíves megkérdezést használtam, erre a debreceni sportegyesületek, sportszervezetek sportolói körében került sor. A kutatásban az általam megfogalmazott kérdések mellett, a Pelletier és munkatársai (1995) által létrehozott, majd a Paic és munkatársai által adaptált Magyar Nyelvű Sportmotivációs Skála (H-SMS) is használatra került. A kutatási mintámba bekerülő sportolók véleménye alapján megállapíthatom, hogy szülői és edzői támogatás nélkül nem lettek volna képesen elérni sportsikereiket. Eredményeim igazolják, hogy mind a szülőknek, mind az edzőknek kiemelten fontos szerepük van a sportteljesítményben. Ennek alapján nem meglepő az sem, hogy a szülők meglehetősen aktívan részt vesznek gyermekeik sportéletben, bár a generációk között e tekintetben eltérés fedezhető fel. Mindemellett megállítható az a tény is, miszerint a sportolók több mentális felkészülést igényelnének az edzések keretein belül, hiszen ez véleményük szerint elősegítené a teljesítményüket. Az edzők viszonylatában elmondható, hogy az esetek nagytöbbségében kihozzák a maximumot a tanítványaikból és ami az edzői szerepeket illeti, a sportszakember és a motivációért felelős személy a legjellemzőbb a résztvevők véleménye alapján. A sportolók motivációt vizsgálva nemek tekintetében csak az integrált szabályozás esetében tártam szignifikáns eltérést, azonban az egyéni és csapatsportolók összehasonlításánál már több tényező esetében. Az egyéni sportolókra jellemzőbb a belső motiváció, míg a csapatsportolókra az, hogy valamilyen külső hatás miatt űzik a sporttevékenységet.

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés.....	4
1. Témafelvetés	5
2. Szakirodalmi áttekintés	6
2.1. A sportteljesítmény összetevői	6
2.2. Szülő	6
2.3. Edző.....	7
2.4. Sportolói motiváció	8
3. Anyag és módszer	9
3.1. Módszer	9
3.2. Anyag.....	9
4.Eredmények és azok értékelése.....	11
4.1 A sportágválasztás	11
4.2 A szülők hatása a sportteljesítményre	11
4.3 Az edző vizsgálata	12
4.3 A sportolók motivációjának vizsgálata.....	15
5.Következtetések és javaslatok	17
Összefoglalás.....	18
Irodalomjegyzék.....	19

BEVEZETÉS

Az emberi kapcsolatok szociológiai hálójában egyre inkább változóban van, az új technológiák és újdonságok megjelenése soha nem látott kihívások elé állítja társadalmunkat. A mindenki számára elérhető virtuális közösségi terek egyesítik az emberiséget, az olyan tényezők, mint a távolság, az idő, országhatárok és egyéb elválasztásra szolgáló akadályok többé nem jelentenek problémát a kapcsolattartás szempontjából. Mindez kihat a körülöttünk lévővel való együttműködésünkre is, ezért érdemes egy lépést hátrébb lépni és elgondolkozni egyes embertársainkkal folytatott kapcsolatainkon.

A modern világ egyik meghatározó társadalmi alrendszere a sport, melyben központi helyen jelenik meg a sportolók által nyújtott teljesítmény. Ezt a tényezőt számtalan hatás befolyásolhatja pozitív vagy akár negatív irányba, így ezen tényezők egyenkénti vizsgálata által pontosabb kép kapható a teljesítményről és annak összetételéről.

A sportháromszög, mely a szülő, a sportoló és az edző hármásának kölcsönös kapcsolatát szimbolizálja jelentős mértékben befolyásolja a sportteljesítményt (Széplaki et al., 2017). Bass (2008) szerint megállapítható, hogy a szülői ösztönzés és az általuk mutatott példa nagyban befolyásolja a sportoló sportról alkotott véleményét. A szülők más és más mértékben vesznek részt a gyermekük sportolásában, vannak, akik sokkal aktívabb szerepet vállalnak, míg mások inkább távol maradnak ettől a világtól, ennek is hatása van a sportolóra. A túlzott aktivitást mutató szülők körében megjelenhet az az eset, amelyben teljes mértékben azonosulnak a sportolóval, úgy érzik ők is részt vesz a versenyen, ennek okán nagyon intenzív érzelmeket élnek át és saját magukat azonosítják győztesként vagy vesztesként. Ezt a jelenséget nevezzük a „felcserélődő szerepek csapdájának” (Smoll, 1998; Gyömbér – Kovács, 2012).

A háromszög modell alapján a másik jelentős tényező az edző, akinek a szülőhöz hasonlóan nagy szerepe van a sportteljesítményben. Hiszen a fizikális felkészítésen túl, mentális fejlesztés és pedagógiai eszközök használata is szükséges a sportolókkal folytatott munka során (Gombocz, 2005). Az edzőknek ennek okán rengeteg szerepkörben kell helytállniuk, Révész és munkatársai (2013) kutatásban a mintát képző sportolók véleménye alapján a motiválásért felelős személy mellett a tanár és a példakép jelentek meg, mint legjellemzőbb szerepek. Az előbb említett kutatásban továbbá megállapították, hogy az edző-sportoló kapcsolat jelentősen átformálódott az elmúlt évtizedek alatt, demokratikusabbá vált és a hierarchikus különbségek is elhalványodtak. Mely változás szintén befolyásolhatja a téthelyzetben nyújtott teljesítményt és az edző sportolóra gyakorolt hatását.

1. TÉMAFELVETÉS

A sporttágválasztás a legelső jelentőségteljes döntés, melyet egy sportolónak meg kell hoznia, célom megvizsgálni, erre a döntésre mely tényező gyakorolja a legnagyobb hatást, inkább a külső tényezők – szülő, testvér, barátok – jelennek meg vagy a sportoló érdeklődési köre kerül a középpontba. Továbbá feltérképezem, hogy a szülők milyen mértékben vesznek részt a folyamatban, átveszik az irányítást vagy teljesen a gyermekükre bízzák döntést, ami szintén meghatározhatja a sportoló sporthoz való viszonyulását.

Továbbá a kutatásom során arra keresem a választ, hogy melyik viselkedési típus jellemzőbb a sportszülőkre, és ez milyen irányba befolyásolja a sportolót, inkább igénylik az aktív részvétel, támogatást vagy mindezek semmilyen hatással nincsenek rájuk. Esetleg megjelenik-e az az eset, melyben a sportolóra nagy nyomást tesznek a szülői oldalról érkező magas elvárások által, ami a rengeteg – időbeli, pénzbeli – áldozat következménye (Hellstedt, 2005; Széplaki et al., 2017).

A kutatásom másik fontos szereplője az edző, akinek feladata a sportoló lehető legmegfelelőbb felkészítése a megmérettetésre, mely nem csupán a fizikális fejlesztést jelenti, hanem fontos szerepe van az egyes pedagógia eszközök használatának a siker elérésében. Célom feltérképezni, hogy a mai debreceni sportéletben – hiszen kutatásom alanyait ezen területen élő sportolók képzik – milyen edzőtípusok jellemzők, milyen hatással vannak az edzők a tanítványaikra, milyen kapcsolatban állnak az edzők és a sportolók egymással, illetve melyek azok az edzői szerepek, amelyek a leggyakoribbnak mondhatók. Mindezek mellett az is megállapításra kerül, hogy az edző edzésen mutatott viselkedése pozitívan, negatívan hat a sportolóra vagy nem gyakorol rá semmilyen hatást. Ahogy már említésre került a felkészülés jelentős részét képezi a mentális felkészülés, mellyel kapcsolatban felmérem mennyire jellemző a vizsgáltak körében és a sportolók hogyan vélekednek ennek szükségességéről és hatásairól.

Mindezek mellett a háromszög modell harmadik tagja a sportoló, aki ebben az esetben a motivációja tekintetében kerül vizsgálatra, hiszen ennek meghatározó szerepe van abban, hogy milyen eredményes lesz és mennyi ideig fog sportolni (Gyömbér – Kovács, 2012). Feltérképezésre kerül, mely típusú motiváció jelenik meg a leggyakrabban a nemek, a generációk és az egyéni- illetve csapatsportok összehasonlításának tükrében. Mindezáltal pontosabb képet kaphatunk abban a tekintetben, hogy miért is végzik ezt a tevékenységet a sportolók.

2. SZAKIRODALMI ÁTTEKINTÉS

2.1. A sportteljesítmény összetevői

A sportteljesítményt és összetevőit az elmúlt évtizedekben a kutatók többféleképpen definiálták. Nádori (1991) megfogalmazása szerint a sportoló teljesítménye azokból az értékekből – például kulturális, tudományos – áll össze, melyek hatást gyakorolnak a teljesítőképességre és a teljesítőkészségre. Dubecz (2009) szerint ez egy olyan állandó alapon mérhető cselekvés, személyiség megnyilvánulás, ami történhet egy egyén vagy egy csapat által. Bár mindegyik megfogalmazás különböző oldalról közelíti meg a fogalmat azt viszont mindben érzékelhetjük, hogy egy meglehetősen összetett tényezőről van szó. Ezért szükséges az ezt befolyásoló megannyi tényező részletesebb vizsgálata.

Nádori (1991) szerint a teljesítményre ható tényezők két csoportra bonthatók: teljesítőképesség és teljesítőkészség. Ezen nézőpont alapján az egyik oldalt helyezkednek a kondicionális, koordinációs és értelmi képességek, illetve technikai, taktikai ismeretek. Ezek olyan képességek, amelyek az edzések során sajátíthatók el és fejleszthetők tökéletes szintre. A másik oldalt pedig a pszichés tulajdonságok sorakoznak, ide tartozik a motiváció, a sportághoz való érzelmi kötődés, a személyiségjegyek, illetve az edző-sportoló viszony.

2.2. Szülő

Fiatal korban általánosságban elmondható, hogy a szülő nagy hatással bír gyermekére, nincs ez másképp a sport területén sem. A szülői ösztönzés az aktív sportolás terén összefüggésben áll a gyerek sportról alkotott képével (Bass, 2008). Valamint az is egy megállapított tény, hogy a gyerekek környezetében lévő példaképek nagyban meghatározzák a sportolásról kialakított véleményüket, továbbá az aktivitás iránti érdeklődésüket is (Gyömbér – Kovács, 2012).

A szülői bevonódás olyan módon definiálható, mint a szülő azon cselekedeteinek és érzelmeinek összessége, amely a gyerekük sporttevékenységéhez kötődik (Leff – Hoyle, 1995; Kovács et al., 2020).

A szakirodalom szerint megkülönböztetünk passzív és aktív szülői viselkedést a részvételük mértéke alapján. Passzív szülőről akkor beszélhetünk, ha a gyermeke sport tevékenysége iránt nem mutat különösebb érdeklődést, nem látogat el a mérkőzésekre, nem bátorítja, gyermekét a sportolás folytatására. Az aktív bevonódás ennek éppen az ellentétje, a szülő aktívan részt vesz a sporttal kapcsolatos programokon, anyagilag és lelkiileg is támogatja gyermekét, érdeklődést mutat az adott sportág iránt. Gyakran előfordul a passzív és aktív viselkedés keveredése is, illetve a két csoporton belül is megtalálhatók a szélsőségek, akár a túlzott támogatásról, akár a teljes mértékben kimaradásról beszélünk (Bass, 2008).

A témában végzett kutatások összefüggést mutattak ki a szülői részvétel és a sportoló által megélt stressz mértéke, valamint a sportolás közben jelentkező érzelmek között. Minél jobban jelen van a szülő a sportban, annál nagyobb a gyerek által átélt stressz (U-alakú kapcsolat) és annál kevésbé pozitívan éli meg a mozgást (fordított U-alakú kapcsolat) (Power – Woolger, 1994; Stein et al., 1999; Kovács et al., 2020).

Sok esetben megfigyelhető, hogy a szülő jobban vágyik a győzelemre, mint a sportoló. Ezt Smoll (1999) kutatása is megerősíti melyben megállapítja, hogy a fiatal sportolók által említett motivációs faktorok közül a rangsor elején volt a jó szórakozás, az izgalom és a barátokkal együtt töltött idő, a sorban csak ezután következett a sikeres eredmény elérése (Smoll, 1999; Széplaki et al., 2017). A szülői oldalon viszont rengeteg áldozatot igényel a gyerekük sportoltatása, beszélhetünk anyagi vagy akár időbeli ráfordításról, és ezen nehézségek leküzdéséért cserébe gyakran a győzelem az elvárás a sportoló oldaláról (Hellstedt, 2005; Széplaki et al., 2017).

2.3. Edző

Az edzői lét nagyon sokrétű hivatás: nem elég megfelelő sportszakmai tudással rendelkezni mellette számos olyan feladatot kell tudni ellátni, ami nem kapcsolódik szorosan a sporthoz. Az edző feladata tanítványa elősegítése a minél jobb sportteljesítmény elérésében, viszont nem csak a sporttal szorosan összefüggő feladatokat kell teljesítenie, mivel a sportoló fejlesztéséhez a pedagógia eszközök használata elengedhetetlen (Bíróné, 2011).

Sokszor meghatározásra került milyen tulajdonságokkal rendelkezik a „jó edző”. Például jó kommunikációs képességekkel rendelkezik, megfelelő szakmai tudás bitokában van, barátságos, határozott, megbízható és számtalan hasonló tulajdonság kerülhetne felsorolásra. Valójában nem lehet törvényszerűen meghatározni, hogy mitől is válik sikeressé egy edző, az előbb felsorolt tényezők valóban segítik az edzői munka eredményességét, viszont nem kizárólag csak ezek határozzák meg (Bíróné, 2011).

Caselmann (1949) két csoportot határozott meg az edzői mentalitás vizsgálata alapján: logotrop és paidotrop. A logotrop edző számára a középpontban a sport áll, elhivatott a tudása fejlesztésében és a minél jobb képzés biztosításában. További segítséget nem nyújt a sportolóinak, nem vesz részt a nevelési folyamatban, személyes problémákban nem nyújt segítséget. A paidotrop edző ennél éppen az ellenkezője, számára a középpontban a sportolók állnak, nem annyira követeli meg a sporteredményeket, inkább az örömszerzés a célja. Érdeklődik a gyerekek magánéleti problémái és szívesen segít is ezek megoldásában. Az edző és a sportoló között szoros kapcsolat alakul ki, viszont sporszakmai vonatkozásban lassabb a fejlődés, mint az előző kategória esetében. Láthatjuk, hogy mindkettő típusnak vannak pozitív és negatív

hatásai, hiányosságai és erősségei, éppen ezért egyikre sem mondható, hogy ez az ideális edző típus. Azt, hogy az edzők melyik kategóriába tartoznak főként a személyiségük határozza meg, viszont tudatos önértékeléssel és önfelneveléssel el lehet sajátítani mindkét csoport jó tulajdonságait (Caselman, 1949; Bíróné, 2011).

2.4. Sportolói motiváció

„A sportban a motiváció fogalma az évek során szinte összeforrt a sikeres sportteljesítménnyel” (Gyömbér – Kovács, 2012, p.95). A két tényező kölcsönös kapcsolatban áll egymással, mely azt jelenti, hogy a sikeres sportteljesítményhez elengedhetetlen a motiváció és ez a megállapítás fordítva is tökéletes megállja a helyét. A sport terén használatos kifejezés a teljesítménymotiváció, ami a sportoló minél jobb teljesítmény elérése iránti küzdelmét jelenti, továbbá ez az a tényező, ami számos áldozatra biztatja a sikerre vágyókat (Bíróné, 2011).

A motiváció két nagy típusa határozható meg külső (extrinzik) és belső (intrinzik) (Shaw et al., 2005; Gyömbér – Kovács, 2012). A sportolói lét szempontjából az utóbbi mondható ideális, mivel ez azt jelenti, hogy az egyén önszántából sportol, semmilyen egyéb tényező nem ösztönzi, csak az örömszerzés. A külső motivációhoz már valamilyen egyéb környezeti körülmény társul, akár pénzbeli jutalomról, egy érem elnyeréséről vagy az ismertség megszerzéséről beszélünk (Gyömbér – Kovács, 2012).

A két főcsoport további kategóriákra bontható, a motiváció pontosabb feltérképezése okán. A belső motiváción belül megkülönböztetünk effektív intrinzik és kognitív intrinzik típusút. Az effektív intrinzik motiváció esetében a sportolót a sporttal kapcsolatos tudásának bővítése motiválja, élvezi az új mozgástechnikák elsajátítását, valamint kíváncsiság és felfedezési vágy jellemzi. A kognitív intrinzik motivációról beszélve a sportoló feladatorientált, legfőbb célja, hogy fejlődjön és minél jobb eredményt érjen el. A külső motivációt további négy csoportra bontható: integrált szabályozás, indentifikált szabályozás, introjektált szabályozás és külső szabályozás. Az integrált szabályozás során a sportoló az énképével, indentitásával azonosítja a sportot, úgy érzi a sport az élete. Az indentifikált szabályozás esetében a sportot a személyiségfejlesztő eszközként használja, míg az introjektált szabályozásnál a külső motiváció internalizálódik, melynek köszönhetően büntudat ébred a sportolóban ha nem végzi a tevékenységet. És végül az extrinzik motiváció legszélsőségebb formája a külső szabályozás, ezesetben valamilyen külső jutalom vagy egy külső személynek való megfelelés miatt sportolnak. Abban az esetben beszélünk amotivációról, ha a sportoló úgy érzi nincs értelme a tevékenységének, már a céljai sem tiszták valamit a korábban kitűzötteket úgy érzi már nem képes elérni (Paic et al., 2018).

3. ANYAG ÉS MÓDSZER

3.1. Módszer

Kutatási kérdéseim megválaszolása érdekében szekunder és primer vizsgálati módszereket egyaránt alkalmaztam. A szekunder kutatásom során összegyűjtöttem és feldolgoztam a témámmal kapcsolatos nemzetközi és hazai szakirodalmat. A szakirodalom kereséséhez a Google Tudós kereső adatbázist használtam.

Primer kutatásom eszközeként kvantitatív módszert, ezen belül is kérdőíves felmérést alkalmaztam, mely egy olyan információszerzési technika, ami által felmérhető az alanyok véleménye, tapasztalata, elvárása. Az előnye ennek a módszernek, hogy könnyen kivitelezhető és a válaszadókat sem veszi különösebben igénybe a kitöltése. (Boncz, 2015)

A kutatásban az általam megfogalmazott kérdések mellett, a Pelletier és munkatársai (1995) által létrehozott, majd a Paic és munkatársai (2018) által adaptált Magyar Nyelvű Sportmotivációs Skála (H-SMS) is használatra került, mely a motiváció felmérésére szolgál. A beérkezett adatok kiértékelése alapján választ kaphatunk arra, hogy a felmért sportolókra mely típusú motiváció jellemzőbb és milyen mértékben jelenik meg a motiválatlanság. Több összehasonlítás is végezhető ezzel a mérőeszközzel a sportolók motivációját illetően, hiszen a 3 típusú motiváció feltérképezésén túl más összefüggések is megállapíthatók. Az előző állítást alátámasztja a tény, hogy korábban már alkalmazták nemek szerinti (Li – Harmer, 1996), illetve csapat- és egyéni sportolók összevetésénél (Pelletier et al., 2007) is az SMS-t. A skálát létrehozása óta számos nyelvre lefordították, validálták, megjelent többek között portugál (Bara et al., 2011), görög (Doganis, 2000), spanyol (Nuñez et al., 2006), német (Burtscher et al., 2011) és bolgár (Chantal et al., 1996) nyelven is.

A kérdőívre érkező válaszokat Microsoft Excel és az IBM SPSS Statistics 25 programok segítségével elemeztem. Az Excelben a válaszok gyakorisági eloszlásait, valamint a leíró statisztikai mutatókat (átlag és szórás) vizsgáltam. Az IBM SPSS Statistics 25 program segítségével pedig a motivációs tényezők kapcsán egyrészt nemek tekintetében, másrészt pedig generációk közötti különbségeket tártam fel. Mind a nemek, mind a generációk közötti eltérések közötti vizsgálatot megelőzően egy normalitás teszt (Kolmogorov-Szmirnov-próba), melynek eredménye alapján a mintám nem normális eloszlást követ, ezért a kétmintás t-próba nemparaméteres párját, a Mann-Whitney-próbát alkalmaztam a szignifikáns különbségek feltárására.

3.2. Anyag

A vizsgálatom alanyait a debreceni sportegyesületek, sportszervezetek sportolói képezték. A kutatásban részt vettek többek között a DEAC felnőtt jégkorong csapat, a Jégkarc

Egyesület, a DASE U19-es labdarúgó csapat és a DKSI sportolói. Fontos szempont volt a sokszínűség, ezért a kutatásban egyaránt részt vettek profi, illetve amatőr; csapat, illetve egyéni sportolók. A pontos eredmények elérése végett minél több sportág felmérése volt a cél, ennek érdekében a résztvevők között voltak jégkorongozók, műkorcsolyázók, labdarúgók és kerékpározók.

A válaszadók nem szerinti megoszlása kiegyenlített a férfiak 57%-át teszik ki a kitöltőknek, míg a nők a 43%-át. A generációk megoszlásánál a legnagyobb kategória a Z-generáció (57%), ezután az Alfa-generáció következik (36%), majd az Y-generáció (7%). A minta eloszlása miatt, a motivációk közötti generációs különbséget csak a Z és Alfa generáció között vizsgáltam. Ebből kifolyólag a legtöbben az utánpótlás spotban vesznek részt (67%), 24%-a a válaszadóknak amatőr szinten sportol és 9% végzi profi szinten a tevékenységet. Az egyéni- és csapatsport esetében egyenlő arányban oszlanak meg a vizsgálatban résztvevők: csapatsportolók: 47%, egyéni sportolók: 53%. (1.táblázat)

1.táblázat: **A kutatásban résztvevők jellemzői**

Változó	Kategória	Gyakoriság (fő)	Arány (%)
Nem	Férfi	62	57%
	Nő	46	43%
Generáció	Y-generáció	7	7%
	Z-generáció	62	57%
	Alfa-generáció	39	36%
Sportolás szintje	Amatőr	26	24%
	Utánpótlás, versenyszerű	72	67%
	Profi	10	9%
Sportág típusa	Csapatsport	51	47%
	Egyéni sport	57	53%

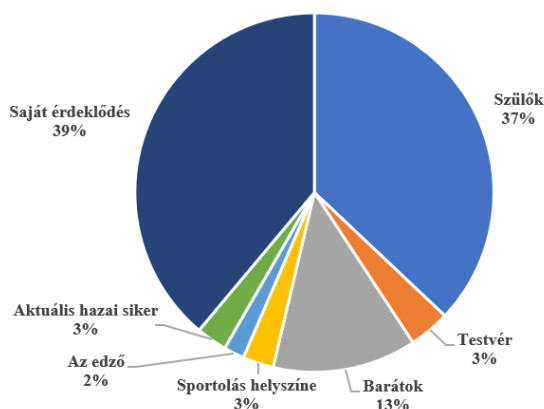
Forrás: Saját kutatás, saját szerkesztés

4. EREDMÉNYEK ÉS AZOK ÉRTÉKELÉSE

4.1 A sportágválasztás

A felmérés során vizsgálatra került a sportágválasztás témaköre, aminél két tényező emelkedett ki a válaszadók körében, abban a kérdésben, hogy a felsoroltak közül melyik játszotta a legnagyobb szerepet a sportágválasztásban, ez a két hatás a saját érdeklődési kör (39%), illetve a szülők (37%). Ezen túl a barátok szerepe jelent meg jelentősebb mértékben, ezt a válaszadók 13%-a választotta. A további tényezők hasonló százalékos arányban oszlanak meg: testvér 3%, sportolás helyszíne 3%, aktuális hazai siker 3%, az edző személye 2%. (1. ábra) Ezek az eredmények összhangban állnak Révész és munkatársai (2005) által végzett kutatással, mely során három különböző sportágban végzett kutatás kimutatta a sportágválasztást leginkább befolyásoló tényezők a szülők, a kortársak és az egyéni ambíció.

1. ábra: A sportágválasztást befolyásoló tényezők megoszlása

Forrás: Saját kutatás, saját szerkesztés (N=108)

A felmérésből kiderült a résztvevő sportolók szüleinek legnagyobb százalékban az a viselkedési forma a jellemző miszerint támogatták a különböző sportok megismerését, de a döntést nem ők hozták meg hanem átengedték a gyerekeknek (68%). Viszont az az eset is jellemző, melyben a szülők egyáltalán nem voltak semmilyen hatással a választásra, részt sem vettek a folyamatban (19%). Az az eshetőség a legkevésbé jellemző ebben az esetben, amikor a szülő dönt egyedül és nem vonja be a gyermekét (13%).

4.2 A szülők hatása a sportteljesítményre

A szülők mérkőzéslátogatásának gyakoriságát vizsgálva megállapítható, hogy inkább jellemzőbb a gyakori részvétel, mint ennek az ellenkezője. A megkérdezettek szüleinek 53%-a az összes mérkőzésen vagy versenyen részt vesz, 28%-a gyakran vesz részt, 14%-a ritkán és 5%-a szinte soha.

Ebben a kérdésben természetesen a sportolók korosztálya is okozhat eltéréseket, hiszen míg egy fiatal utánpótlás korú versenyzővel sokszor kényszerűségből látogatnak el a

versenyekre a szülők, felnőtt sportolók esetében ez a tényező már nem játszik szerepet. Melyet igazol a következő táblázat is, amiben látható, hogy amíg a Z-generáció esetében sokkal inkább megoszlanak az eredmények és jelentős százaléku (24%) szülő tartozik abba a kategóriába, aki ritkán vagy soha nem vesz részt ezeken a megmérettetéseken, addig a legfiatalabb, Alfa-generációnál egyértelmű, hogy a szülők döntő többsége (92%) rendszeresen látogat el ezekre az eseményekre. (2.táblázat)

2.táblázat: A szülők versenyen való részvételének generációkra bontott összehasonlítása

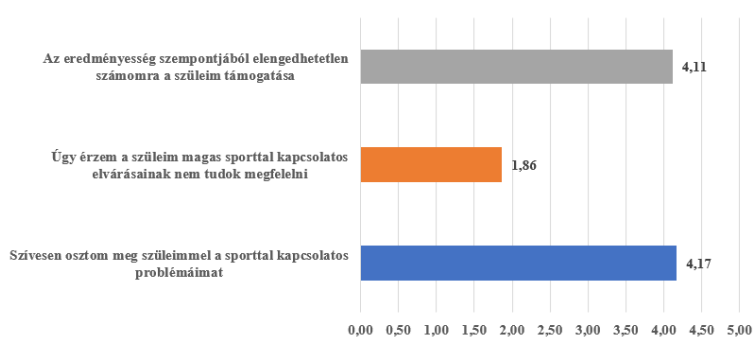
	Z-generáció		Alfa-generáció	
Szinte soha	4	6%	0	0%
Ritkán	11	18%	3	8%
Gyakran	23	37%	5	13%
Az összesen részt vesznek	24	39%	31	79%

Forrás: Saját kutatás, saját szerkesztés (N = 101)

Elmondható, hogy többnyire pozitívan hat a vizsgált személyekre ez a fajta aktív szülői részvétel (55%), a válaszadók 39%-ára semmilyen hatást nem gyakorol ez, míg a 6%-át negatívan befolyásolja.

Ezen adatok tükrében megállapítható, hogy a sportolóknak meglehetősen nagy szükségük van a szüleik jelenlétére és támogatására a téthelyzetek során.

A 2.ábrából kiderül a sportolók fontosnak vélik a szüleik támogatását és szívesen megosztják velük a sporttal kapcsolatos problémáikat, valamint nem bizonyult jellemzőnek az a helyzet amelyben a magas szülői elvárások negatív hatást gyakorolnának a sportolókra.

2.ábra: A szülő-sportoló kapcsolat tulajdonságai

Forrás: Saját kutatás, saját szerkesztés (N=108)

4.3 Az edző vizsgálata

A vizsgált sportolók edzői között nagyjából hasonló arányban találhatók olyanok, akik közvetlen viszonyban állnak sportolóikkal és a sporttal kapcsolatos információkon kívül magánéleti dolgokat is megosztanak egymással (45%) és olyanok, aki a kizárólag hivatalos viszonyukból kifolyólag csak a sporttal kapcsolatos információcsere okán tartják a kapcsolatot

(55%). Mely eredményt fontos megvizsgálni más kutatások tükrében is, Révész és munkatársai (2013) által végzett felmérés során a sportolók nem tartották kifejezetten fontosnak, hogy a civil életben is számíthassanak edzőjükre. Ezzel ellentétben az edzők szemszögéből vizsgálva a helyzetet ugyanebben a kutatásban kiderül az ők nem értenek egyet azzal az állítással miszerint nekik kizárólag csak a sporttal kapcsolatos problémákkal kellene foglalkozniuk a tanítványukkal kapcsolatban.

Ehhez szorosan kapcsolódik az edző habitusa, mely döntően befolyásolhatja a sportoló eredményességét. Ebben az esetben a felmérés kimutatta, inkább jellemző a higgadt edzői viselkedés, mely során nem emeli fel a hangját az edzések alkalmával (60%), mintsem a szigorú, magas elvárásokkal rendelkező edző, aki gyakran kiabál az edzések során (40%). Ami tökéletesen összhangban áll Gombocz és Gombocz (2006) kutatási eredményeivel, mely során az utánpótlás kosárlabdázó fiúkat vizsgálva megállapították bár a sportolók elfogadottnak gondolják a kiabálást az edzésen, ez az edzőjükre nem jellemző viselkedési forma.

Az edző-sportoló kapcsolatán tovább haladva, a kutatás arra is kitér, milyen hatással van az edző a tanítványa teljesítményére. Ebben az esetben elmondható a sportolók nagyobb részére pozitívan hat az edzője és kihozza belőle a maximumot (77%), továbbá 18 százalékukra nem gyakorol semmilyen hatást az edzői jelentét és a fentmaradó 5% mindössze az, akit negatív irányba mozdít el a szakember. Mindezen adatokból levonható az a következtetés, miszerint azok a módszerek, amit a trénerek használnak eredményesnek bizonyulnak a sportolók véleménye alapján.

Ezt a témakört fontos megvizsgálni az edző edzésen mutatott viselkedésének tükrében, hiszen ez nagyban befolyásolhatja milyen hatással lesz a sportolójára. Megfigyelhető a higgadt viselkedésű edzők esetében nagyobb azon sportolók száma, akiknek a teljesítményére nem gyakorol semmiféle hatást. A további kategóriák tükrében a higgadt és a szigorú edzőtípusok között nem fedezhető fel számottevő különbség. (3.táblázat)

3.táblázat: Az különböző edzői viselkedések hatása a sportoló teljesítményére

	Mindig kihozza belőlem a maximumot		Negatívan befolyásolja a teljesítménye		Nincs hatással a teljesítményemre	
Higgadt, nem emeli fel a hangját az edzések során	49	75%	2	3%	14	22%
Szigorú, gyakran kiabál az edzések során	34	79%	4	9%	5	12%

Forrás: Saját kutatás, saját szerkesztés (N = 108)

Az edző-sportoló kapcsolat vizsgálatánál is elmondható, hogy nagy jelentőséget tulajdonítanak a sportolók az edzőnek a teljesítmény szempontjából, továbbá nem jellemző az az eset amiben a sportolónak szorongást okozna az edzője. A mentális felkészülés tekintetében kijelenthető, hogy meglehetősen kevés figyelem jut rá, habár a sportolók igényelnék ezt a fajta fejlesztést. (4.táblázat)

4.táblázat: Az edző-sportoló kapcsolat jellemzői

	Átlag	Szórás
Úgy érzem az edzőm támogatása nélkül nem lettem volna képes elérni ezeket az eredményeket.	4,07	1,20
Az edzőm gyakran okoz nekem szorongást, ami negatívan hat a teljesítményemre.	1,66	1,18
Az edzőmmel a fizikális felkészülésen túl a mentális képességeimet is fejlesztjük.	2,82	1,48
Véleményem szerint a teljesítményemre pozitív hatással van/lenne az edzőmmel végzett mentális felkészülés.	3,69	1,31

Forrás: Saját kutatás, saját szerkesztés (N=108)

A sportolóktól érkezett válaszok összesítése alapján a legjellemzőbb edzői szerep a sportszakember. (5.táblázat) Kasuba (2018) kutatása is megerősíti az eredményt, hiszen abban az esetben is a szakmai munkáért felelős személy bizonyult a legjellemzőbbnek a válaszadók körében. A motivációért felelős személy szerepkör is jellemző a kutatásban résztvevő sportolók edzői körében, Révész és munkatársai (2013) felmérésében is hasonlóan vélekedtek a motiválás fontosságáról, abban az esetben a legfontosabb feladatnak ítélték meg a résztvevők.

A jelen felmérésből arról is pontos képet kaptunk melyek azok a tulajdonságok, amik nem jellemzők az edzőkre. A sportolók véleménye alapján ezek a lelki támogató és a barát szerepkörök. A barát szerepkör alacsony értékelése akár köszönhető annak is, hogy a sportban szükségszerű egy határvonal meghúzása edző és tanítványa között. Míg pozitív hatással lehet a sportoló teljesítményére a közeli, közvetlen kapcsolat addig, ha a kapcsolat túlságosan elmozdul a barátság irányába az akár teljesen ellehetetlenítheti az közös munkát. Más kutatásokban is hasonlóan nyilatkoztak erről a szerepről, Révész és munkatársai (2013), illetve Kasuba (2018) felmérése során sem gondolták a résztvevők fontos edzői feladatkörnek ezt.

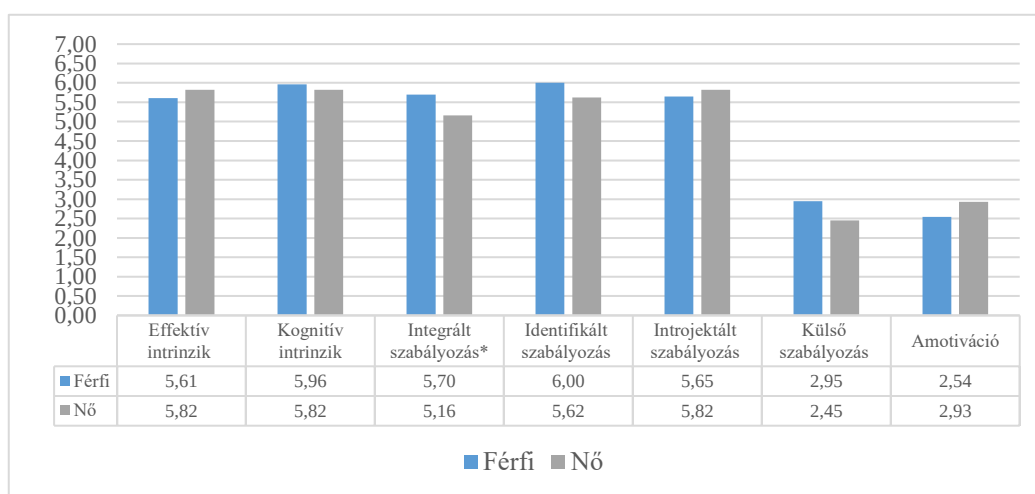
5.táblázat: Az edzői szerepek rangsorolása

Edzői szerepek	Átlag	Szórás
Sportszakember	1,94	1,28
Motivátor	2,63	1,10
Példakép	3,68	1,70
Pedagógus	3,81	1,61
Lelki támogató	4,23	1,43
Barát	4,71	1,39

Forrás: Saját kutatás, saját szerkesztés (N=108)

4.3 A sportolók motivációjának vizsgálata

Bár mindegyik típusú motiváció esetében láthatunk különbségeket a férfiak és nők között, a Mann-Whitney-próba szignifikáns eltérést csak az integrált szabályozás esetében tárt fel (3. ábra). Ez az eredmény eltérést mutat Paic és munkatársai (2018) korábbi kutatásával összehasonlítva, ugyanis vizsgálatukban a külső szabályozás és az amotiváció esetében fedeztek fel szignifikáns különbséget. Az eltérő eredmények okai véleményem szerint adódhatnak a minta eltérő összetételéből (életkor és sportágak), valamint a kutatások közötti időbeli eltérés is közrejátszhat benne.

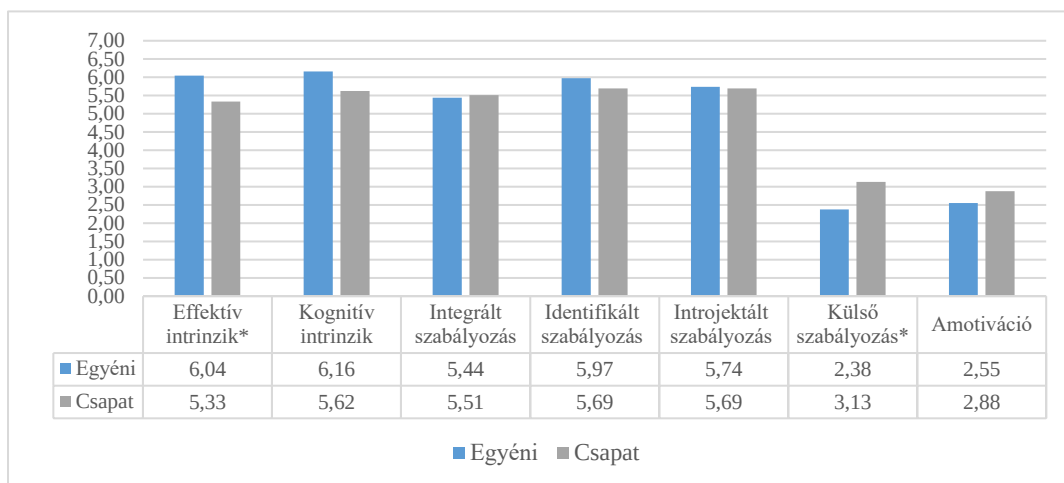

* $p < 0,05$

3.ábra: Motivációs különbségek a nemek tükrében

Forrás: Saját kutatás, saját szerkesztés

Az egyéni és csapatsportolók összehasonlításánál az effektív intrinzik és külső szabályozás tekintetében tárt fel szignifikáns különbséget a Mann-Whitney teszt. A csapatsportolókra jellemzőbbnek bizonyult a külső szabályozás, ami véleményem szerint köszönhető akár a csapattársak szerepének is, hiszen a csapat összetartó ereje, a jó közösség, valamint a jó hangulat jelentős hatással bírhat a sporthoz való viszonyulásukra. Komarc és munkatársai (2020) kutatásukban hasonló eredményre jutottak, nevezetesen a csapatsportolókra jellemzőbbnek bizonyult a külső szabályozás motivációs tényező. Az effektív intrinzik motiváció pedig az egyéni sportolókra jellemzőbb, tehát esetükben jellemzőbb, hogy az új technikák elsajátítása miatt érzett öröm miatt sportolnak. Ennek magyarázatául szolgálhat, hogy sokkal jellemzőbb esetükben az önállóság, tekintettel arra, hogy a versenyek során is egyedül kell bizonyítaniuk (4. ábra).

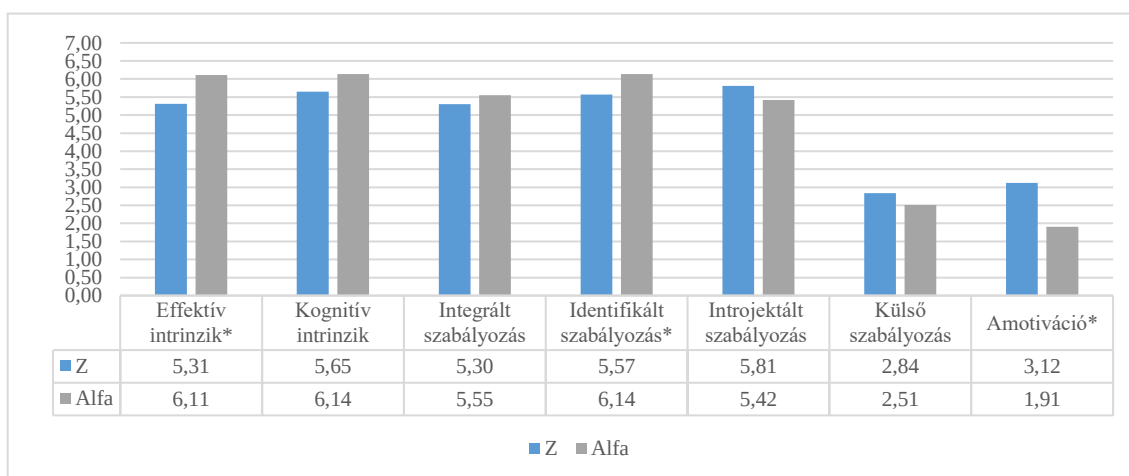

* $p < 0,05$

4.ábra: Motivációs különbségek egyéni és csapatsportolókat vizsgálva

Forrás: Saját kutatás, saját szerkesztés

A generációk közötti eltéréseket vizsgáló Mann-Whitney teszt az effektív intrinzik motiváció, az identifikált szabályozás és az amotiváció esetében tárt fel szignifikáns a különbséget. Az identifikált szabályozás és az effektív intrinzik motivációs tényezők az Alfa-generációra bizonyult jellemzőbbnek, míg az amotiváció a Z-generáció esetében. Ennek alapján a Z-generáció tagjaira jellemzőbb a motiválatlanság, ami adódhat abból, hogy az Alfa-generáció tagjai még a sportpályafutásuk korai szakaszában járnak. Ez a megközelítés az effektív intrinzik motivációnál is közrejátszhat, ugyanis a fiatalabbak körében jellemzőbb a belső motiváció és sokkal nagyobb jelentősége van az örömszerzésnek.(5.ábra) Ezt erősíti Paic és munkatársainak (2018) megállapítása, mely szerint a belső motiváció csökken, míg az amotiváció növekszik az életkor előrehaladtával.

* $p < 0,05$

5.ábra: Motivációs különbségek a Z és Alfa generációt összehasonlítva

Forrás: Saját kutatás, saját szerkesztés

5.KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK

A sportágválasztásnál a kutatásban résztvevők esetében jellemzőbb volt a saját érdeklődési kör, mint meghatározó tényező, mely által nagyobb az esélye, hogy sok éven keresztül motiváltan tudják végezni azt. A vizsgálat során a megkérdezettek többsége a szüleik segítségével által több sportot is megismert mielőtt eldöntötte, hogy melyikben szeretne komolyabban elmélyülni. Az az eshetőség, melyben a szülő öntörvényűen választja ki a sportágat a gyermek megkérdezése nélkül egyáltalán nem bizonyult jellemzőnek, így az az eset sem fordulhat elő gyakran, amelyben a szülő jobban rajong a sportág iránt, mint maga a sportoló.

A szülőknek nem csak a sportpályafutás korai szakaszában van fontos szerepük, hanem a későbbiekben is képesek hatást gyakorolni a sportolókra. Aktív szülői részvétel mutatkozott meg a versenyek/mérkőzések esetében (különösen az Alfa-generációnál), mely a sportolók visszajelzése alapján pozitívan hat a teljesítményükre. Ez akár azt is eredményezhetné, hogy egy nyomást helyez a sportolóra és úgy érzi a szüleinek is meg kell felelnie ezen a téren, viszont ezt a kutatás eredményei nem támasztották alá. Ezek alapján megállapíthatom, hogy egy sportolónak nagyon fontos éreznie versenyhelyzetben, hogy a hozzá közel álló személyek jelenlétükkel támogatást nyújtanak a lelátóról. Ez a szülői elhivatottság segítség lehet a megfelelő bizalmi kapcsolat kialakításához, mely során a sportoló szívesen oszt meg minden sporttal kapcsolatos esetleges problémát a szüleivel.

Az edző-sportoló kapcsolat esetében megállapítható, hogy a legtöbb esetben pozitív hatással van a teljesítményre az edző, ezt megvizsgálva az edzésen mutatott viselkedés tükrében megállapítható, hogy a higgadt stílusú edzőknél jelentkezik nagyobb mértékben az az eset, amikor nem tudnak semmiféle hatást gyakorolni a sportolóra. A mentális felkészülés hiánya fedezhető fel a sportolók felkészülésében, ez a terület fejlesztésre szorul, hiszen a sportolók is úgy vélik ennek pozitív hatása lenne a teljesítményükre. Az edzői szerepek kutatásánál jellemző volt a motivációért felelős személy, amely kulcsfontosságú tényező hiszen mindenkinél előfordulhatnak hullámlások és ebben az esetben nyújthat hatalmas segítséget egy megfelelően képzett szakember, aki segít nekik újra megtalálni a motivációjukat.

A sportolók motivációja esetében a csapatsportolókra jellemzőbb a külső szabályozás, mely a csapattársak által betöltött fontosszerepnek köszönhető. Az egyénisportnál pedig inkább megjelenik a belső motiváció, ami arra enged következtetni, hogy ezek a sportolók hosszabb ideig lesznek képesen sportolni. A generációk tükrében az Z-generáció motiválatlanabbnak bizonyult, ami adódhat életkori sajátosságból és abból, hogy hosszabb ideje sportolnak. Továbbá az Alfa generációinkább belsőleg motivált, ami szintén az előbb felsoroltak eredménye lehet.

ÖSSZEFOGLALÁS

A kutatás célja a szülő-edző-sportoló sportháromszög részletes megismerése és feltérképezése volt, mely által betekintést nyerhető a sportteljesítményt befolyásoló tényezők körébe. A debreceni sportolók által papír alapon kitöltött kérdőívekre alapozva a következő konklúziókat vontam le kutatásom során:

A sportágválasztási folyamat leginkább a sportoló érdeklődési körén alapszik, melyben a szülők jellemzően részt vesznek, de a döntést a gyermekükre bízják.

A szülőkre jellemző az aktív részvétel a gyermekük sportolása kapcsán, ami a rendszeres versenylátogatásban mutatkozik meg.

A szülők és a sportolók között egy olyan bizalmi kapcsolat bizonyult jellemzőnek, ami lehetővé teszi, hogy a sportolók nyíltan beszélhessenek a sporttal kapcsolatos problémáikról, anélkül, hogy bármiféle nyomást éreznének a szülői oldalról.

A sportolók az edzői támogatást épp olyan fontosnak vélik, mint a szülői oldalról érkezőt, hiszen úgy érik az edzői támogatás nélkül képtelenek lettek volna elérni ezeket az eredményeket.

A mentális felkészülés fontosságával a sportolók is egyetértenek, viszont erre a legtöbb esetben mégsem kerül sor az edzések keretein belül.

Az edzőt egy olyan sportszakembernek látják a sportolók, aki nagy szerepet játszik a motiválásban és tudásával a minél jobb teljesítmény elérésére sarkalja a tanítványait.

A motivációk tükrében pedig az életkor előrehaladtával növekszik az amotiváció és csökken a belső motiváció. Továbbá a csapatsportolóknál jellemző a külső környezetből érkező motiváció, ami a hosszútávú sportpályafutás szempontjából kedvezőtlen.

Kutatásom során megállapításra került a sportteljesítmény egy olyan összetett fogalom, melyet rengeteg külső vagy belső tényező tud befolyásolni és ezáltal a pontosabb megértéséhez a tényezők külön-külön vizsgálata szükséges. A teljesítményt meghatározó tényezők sokasága közül feltérképezésre került kettő, a szülők és az edző, azon két személy, akik a sportolót végig kísérik egész sportpályafutása során, így fontos szerepet játszanak az általuk elért sikerekben. Elmondható, hogy a mai felgyorsult világban a szociális kapcsolatok kezdenek háttérbe szorulni és teret hódít a virtuális valóság, a sport területén mégis megállapítható, hogy az emberi kapcsolatoknak és az ebből fakadó támogatásnak továbbra is kiemelt jelentősége van.

IRODALOMJEGYZÉK

- Bara, F. M. – Andrade, D. – Miranda, R. – Núñez, J. L. – Martín-Albó, J. – Ribas, P. R. (2011). Preliminary validation of a Brazilian version of the sport motivation scale. *Universitas Psychologica*, 10(2), pp. 557–566.
- Bass, D. (2008): The Coach-parent-athlete Triangle: An Investigation in Age Group Swimming. <https://hdl.handle.net/2134/15134> letöltés dátuma: 2024.01.10.
- Bíróné Nagy E. (2011): *Sportpedagógia*. Dialóg Campus Kiadó, Pécs, 207 p. ISBN: 978-963-642-445-9
- Boncz I. (2015): *Kutatásmódszertani alapismeretek*. Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar, Pécs, 283 p. ISBN 978-963-642-826-6
- Burtscher, J. – Furtner, M. – Sachse, P. – Burtscher, M. (2011): Validation a German version of the sport motivation scale (SMS28) and motivation analysis in competitive mountain runners. *Perceptual and Motor Skills*, 112(3), pp. 807–820
- Caselmann, C. (1949): *Wesenformen des Lehrers*. Klett, Stuttgart p. 94
- Chantal, Y. – Guay, F. – Dobрева Martinova, T. (1996): Motivation and elite performance: an exploratory investigation with Bulgarian athletes. *International Journal of Sport Psychology*, 27. pp.173–182.
- Doganis, G. (2000): Development of a Greek version of the sport motivation scale. *Perceptual and Motor Skills*, 90. pp. 505–512.
- Dubecz J. (2009): *Általános edzésmélet és módszertan*. Rectus Kft., Budapest, pp. 58-61 ISBN: 9789630849791
- Gombocz János (2005): A sportegyesület, a nevelés helyszíne. *Kalokagathia*, 1–2. sz. pp. 27–36.
- Gombocz J. – Gombocz G. (2006): Utánpótláskorú sportolók véleménye edzőjükről (az ideális és a reális edző képe 14-16 éves kosárlabdázó fiúk ítéleteiben). *Kalokagathia*, 44(1-2), pp.76-85.
- Gyömbér N. – Kovács K. (2012): *Fejben dől el – Sportpszichológia mindenkinek*. Noran Libro, Budapest, 313 p. ISBN: 978-963-9996-66-3
- Grolnick, W.S. – Ryan, R.M. – Deci, E.L. (1991): Inner resources for school achievement: Motivational mediators of children's perceptions of their parents. *Journal of Educational Psychology*, 83(4), pp. 508–517.p
- Harsányi L. (2000): *Edzéstudomány I*. Dialóg Campus Kiadó, Budapest – Pécs ISBN: 963-9123-37-4
- Hellstedt, J. (2005): Invisible players: A family systems model. *Clinics in Sports Medicine*. 24(4), pp. 899–928.
- Kasuba M. (2018): Az edző–sportoló kapcsolat egy labdarúgó akadémián. *Educatio*. 27(1). pp. 121-128.
- Komarc M. – Harbichová I. – Scheier LM. (2020): Psychometric validation of Czech version of the Sport Motivation Scale. *PLoS ONE* 15(1)
- Kovács K. – F. Földi R. – Smohai M. – Géczi G. – Gyömbér N. (2020): A szülői bevonódás a sportban kérdőív hazai adaptációja. *Mentálhigiéné és Pszichoszomatika*, 21(2), pp. 208-233
- Lee, M. – MacLean, S. (1997): Sources of parental pressure among age group swimmers. *European Journal of Physical Education*, 2, pp.167-177.

- Leff, S. – Hoyle, R. (1995): Young athletes' perceptions of parental support and pressure. *Journal of Youth and Adolescence*. 24(2), pp. 187–203. p.
- Li, F. – Harmer, P. (1996): Testing the simplex assumption underlying the sport motivation scale. *Research Quarterly for Exercise and Sport*. 67(4), pp. 396–405.
- Nádori L. (1991): *Az edzés elmélete és módszertana*. Magyar Testnevelési Egyetem, Budapest ISBN: 9632530330
- Núñez, J. – Albo, J. – Navarro, J. – Gonzalez, V. (2006): Preliminary validation of a Spanish version of the sport motivation scale. *Perceptual and Motor Skills*, 102. pp. 919–930.
- Paic R. – Kajos A. – Meszler B. – Prisztóka Gy. (2018): A magyar nyelvű sportmotivációs skála (H-SMS) validációja és eredményei. *Magyar Pszichológia Szemle*. 73(2-3), pp. 161-182.
- Pelletier, L. G. – Fortier, M. S. – Vallerand, R. J. – Tuson, K. M. – Brière, N. M. – Blais, M. R. (1995): Toward a new measure of intrinsic motivation, extrinsic motivation, and amotivation in sports: the Sport Motivation Scale (SMS). *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 17(1), pp. 36
- Pelletier, L. – Vallerand, R. – Sarrazin, P. (2007): Measurement issues in self-determination theory and sport. In: Chatzisarantis, N. – Hagger, M. S. (Eds), *Intrinsic motivation and selfdetermination in exercise and sport* (pp. 143-152), Human Kinetics, Champaign,
- Power, T.G. – Woolger, C. (1994): Parenting practices and age-group swimming: A correlational study. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 65(1), pp. 59–66.
- Révész L. – Bognár J. – Géczi G. – Benczenleitner O. (2005): Tehetség meghatározás, sportágválasztás és kiválasztás három egyéni sportágban. *Magyar Sporttudományi Szemle*. 6(4), pp.17—23.
- Révész L. – Bognár J. – Csáki I. – Trzaskoma-Bicsérdy G. (2013): Az edző-sportoló kapcsolat vizsgálata az úszás sportágban. *Magyar Pedagógia*. 113(1), pp. 53-72
- Shaw, D. – Gorely, T. – Corban, R. (2005): *Sport and exercise psychology*. BIOS Scientific, New York pp. 86-115 ISBN: 1859962947
- Smoll, F. L. (1998): Improving the quality of coach-parent relationship in youth sport. In: William, J. M. (Ed): *Applied Sport Psychology. Personal growth to peak performance*. McGraw-Hill, New York, NY,
- Smoll, F. L. – Smith, R. E. (1999): *Sports and your child: A 50-minute guide for parents*. Warde Publishers, Portola Valley, CA. ISBN: 9781886346055
- Stein, G.L. – Raedeke, T.D. – Glenn, S.D. (1999): Children's perceptions of parent involvement: it's not how much, but to what degree that's important. *Journal of Sport Behavior*, 22(4), pp. 591–601.
- Széplaki A. – Bachmann P. – Simon J. – Kovács K. – Gyömbér N. – Simohai M. (2017): A 7-13 éves sportoló gyerekek szüleivel kapcsolatos kétszemponútú sportszülői támogatás kérdőívcsomag magyar változatának bemutatása. *Alkalmazott Pszichológia*. 17(1), pp. 61-75.